

Infopack

ΔΡΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΨΗΦΙΑΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Διδάγματα από το χωριό Φικάρδου

Αυτή η διαδρομή είναι για:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ, ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΝΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

Περίληψη

Στο συνεχώς εξελισσόμενο τοπίο της διατήρησης της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (ΠΚ), **η ψηφιακή τεκμηρίωση εισάγει μια νέα εποχή κατανόησης, διατήρησης και κοινωνικής εμπλοκής.**

Αυτό το ενημερωτικό δελτίο εμβαθύνει στον πολυδιάστατο κόσμο της ψηφιακής καταγραφής και τονίζει τον ρόλο της στην καταγραφή της ουσίας του παρελθόντος, τη διατήρησή της για τις μελλοντικές γενιές και την προώθηση της γνώσης στο κοινό, όπως εκπαιδευτικούς και τουρίστες. **Μέσω της τρισδιάστατης (3D) ψηφιοποίησης, τα αντικείμενα, οι δομές και τα περιβάλλοντα της ΠΚ δεν αρχειοθετούνται απλώς, αλλά ζωντανεύουν ψηφιακά, επιτρέποντας την εις βάθος ανάλυση, ερμηνεία και προώθηση.**

Η πολυπλοκότητα της επιλογής των ιδανικών τεχνολογιών για την ψηφιοποίηση υπογραμμίζει την ανάγκη **διεπιστημονικής συνεργασίας και στρατηγικού σχεδιασμού στα έργα τεκμηρίωσης.** Αντλώντας από την περιπτωσιολογική μελέτη του χωριού Φικάρδου στην Κύπρο, ξεκινάμε το ταξίδι μας για να **διερευνήσουμε τη μετασχηματιστική δύναμη της ψηφιακής διατήρησης στην επαναδραστηριοποίηση των πολιτιστικών τοπίων και την προώθηση του τουρισμού.** Στο πλαίσιο του έργου TE^xTOUR, η ομάδα της Έδρας ΟΥΝΕΣΚΟ στη Ψηφιακή Πολιτιστική Κληρονομιά στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) ανέλαβε μια ολιστική αποστολή για την ψηφιοποίηση του χωριού Φικάρδου, δημιουργώντας έτσι μια καθηλωτική διαδικτυακή πλατφόρμα για παγκόσμια πρόσβαση. Από την απόκτηση δεδομένων έως την αποθήκευση, κάθε βήμα στη διαδικασία ψηφιακής διατήρησης εκτελείται σχολαστικά για να διασφαλιστεί η ακεραιότητα των δεδομένων, η προσβασιμότητα και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα. Μέσω πρωτοβουλιών όπως η ψηφιοποίηση του χωριού Φικάρδου, τιμούμε το παρελθόν μας, αλλά και ανοίγουμε το δρόμο για **ένα πιο ολοκληρωμένο και συνδεδεμένο μέλλον,** όπου η πολιτιστική κληρονομιά χρησιμεύει ως φάρος ταυτότητας, έμπνευσης και ενότητας.

Αυτή η ολοκληρωμένη προσέγγιση διασφαλίζει την υλική κληρονομιά, αλλά και εξυμνεί την άυλη ουσία της πολιτιστικής ταυτότητας, της παράδοσης και των αξιών, προωθώντας τη βαθύτερη κατανόηση και εκτίμηση της κοινής μας κληρονομιάς σε παγκόσμια κλίμακα. Καθώς κινούμαστε μέσα στην πολυπλοκότητα της ψηφιακής εποχής, ο δρόμος για τη διατήρηση της ΠΚ φωτίζεται από το μετασχηματιστικό δυναμικό των ψηφιακών τεχνολογιών, χαράσσοντας νέους δρόμους προς τη βιώσιμη διατήρηση και τον κοινωνικό εμπλουτισμό.

Τι να πάρετε μαζί σας;

ΓΝΩΣΕΙΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Αρχιτεκτονική Γνώση

- Η βαθιά κατανόηση των αρχιτεκτονικών αρχών και των τεχνικών διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απαραίτητη. Η επάρκεια στην αναγνώριση αρχιτεκτονικών στοιχείων, στην κατανόηση των δομικών υλικών και στην αξιολόγηση της δομικής ακεραιότητας επιτρέπει την ακριβή τεκμηρίωση και διατήρηση ιστορικών δομών.

Ψηφιακά Εργαλεία

- Η εξοικείωση με μια σειρά από ψηφιακά εργαλεία είναι κρίσιμη για την αποτελεσματική τεκμηρίωση και διατήρηση. Η ικανότητα χρήσης λογισμικών όπως το Revit, Agisoft Metashape και Rhino διευκολύνει τη διαδικασία ψηφιοποίησης, επιτρέποντας ακριβή μοντελοποίηση, φωτογραμμετρία και ανάλυση των πολιτιστικών αντικειμένων και περιβαλλόντων.
- Νέες ιδέες βασισμένες σε υπάρχοντα διασυνοριακά έργα και συνεργασίες.
- Επαγγελματική διαχείριση για τον εντοπισμό έργων και τον καθορισμό προτεραιοτήτων.

Ιστορικό Πλαίσιο

- Η ιστορική γνώση παρέχει απαραίτητο πλαίσιο για την τεκμηρίωση και ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η κατανόηση των κοινωνικο-πολιτιστικών, πολιτικών και οικονομικών συνθηκών ενός τόπου ενισχύει την ακρίβεια και τη σημασία των προσπαθειών ψηφιακής τεκμηρίωσης, διασφαλίζοντας ότι η πολιτιστική κληρονομιά διατηρείται στο ευρύτερο ιστορικό πλαίσιο.

Εμπλοκή της Κοινότητας

- Η δημιουργία ισχυρών δεσμών με την τοπική κοινότητα είναι ζωτικής σημασίας για την επιτυχή διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Αποτελεσματική επικοινωνία, συνεργασία και στρατηγικές εμπλοκής της κοινότητας προάγουν την εμπιστοσύνη, τη συμμετοχή και την υποστήριξη από τους τοπικούς φορείς, διασφαλίζοντας ότι οι προσπάθειες διατήρησης ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες, τις αξίες και τις φιλοδοξίες της κοινότητας.

Ικανότητα Χρήσης Πλατφορμών

- Η ικανότητα στη χρήση ψηφιακών πλατφορμών είναι απαραίτητη για τη δημιουργία και τη διαχείριση ηλεκτρονικών αποθετηρίων, ψηφιακών περιηγήσεων και εκπαιδευτικών πόρων για δημόσια πρόσβαση. Η εξοικείωση με τα συστήματα διαχείρισης περιεχομένου, την ενσωμάτωση πολυμέσων και το σχεδιασμό διεπαφής χρήστη διευκολύνει τη δημιουργία ελκυστικών και προσβάσιμων ψηφιακών πλατφορμών για την ανταλλαγή πολιτιστικής κληρονομιάς με ποικίλα κοινά.

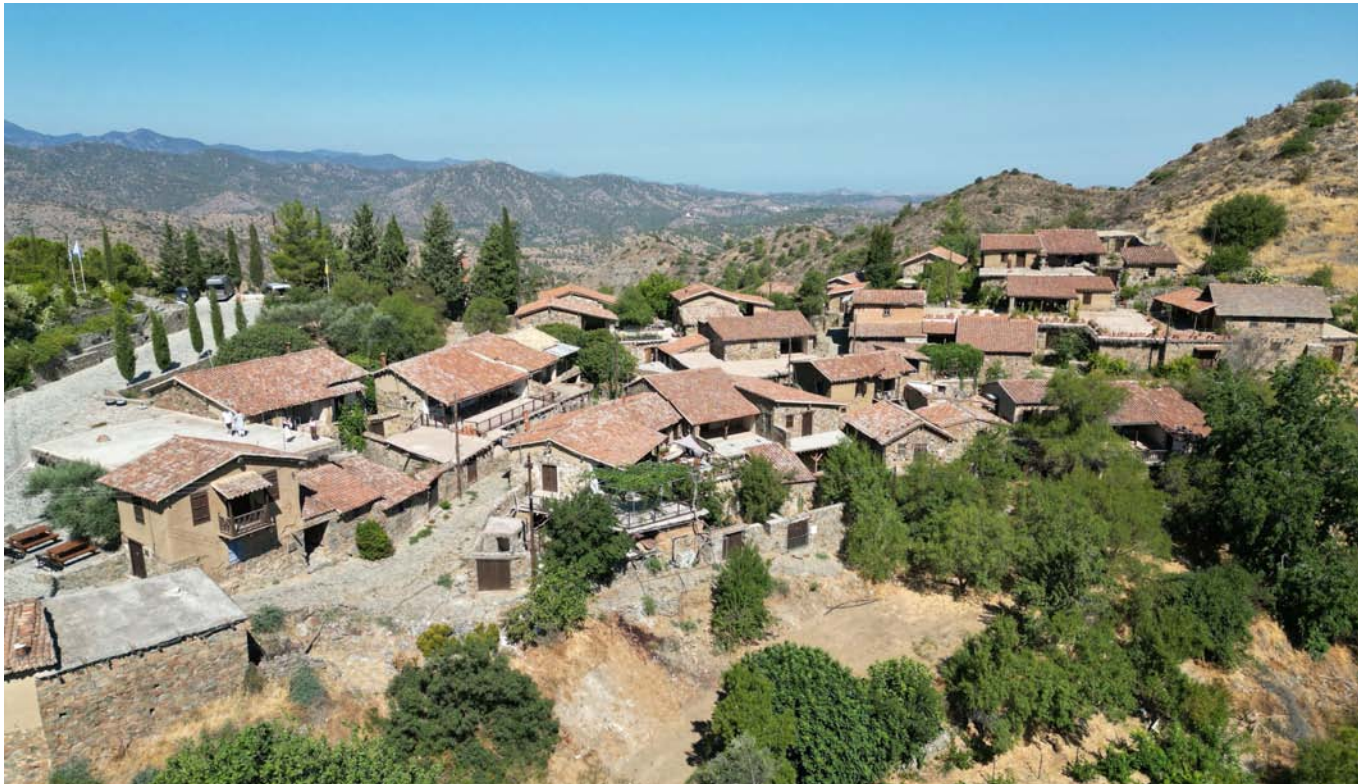
Διατήρηση του παρελθόντος: η ψηφιοποίηση του χωριού Φικάρδου

ΧΩΡΙΟ ΦΙΚΑΡΔΟΥ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Η περιπτώσιολογική μελέτη πραγματοποιήθηκε από την ομάδα του ΤΕΠΑΚ και επικεντρώθηκε στην ολοκληρωμένη ψηφιακή τεκμηρίωση και τις προσπάθειες διατήρησης που κατευθύνονται προς το χωριό Φικάρδου στην Κύπρο, το οποίο αποτελεί ένα σπάνιο και εξαιρετικά διατηρημένο παραδοσιακό οικισμό. Αυτό το χωριό αποτελεί ένα πρωταρχικό παράδειγμα παραδοσιακού αγροτικού οικισμού, διατηρώντας πλήρως την αρχιτεκτονική του 18ου και 19ου αιώνα μέσα στο αμόλυντο φυσικό του περιβάλλον. Ονομάστηκε από την ευγενή γενιά του κατά τη Φραγκική κυριαρχία στην Κύπρο, **η Φικάρδου ενσωματώνει μια πλούσια πολιτιστική κληρονομιά που έχει αντέξει στο χρόνο.**

Παρά την ήρεμη ατμόσφαιρά του, το χωριό αντιμετώπισε προκλήσεις στα μέσα του 20ού αιώνα λόγω της αστικοποίησης, με αποτέλεσμα τη μείωση του πληθυσμού και οικονομική πίεση. Αυτό, με τη σειρά του, οδήγησε στην εγκατάλειψη πολλών ιστορικών κτιρίων και απείλησε την πολιτιστική του κληρονομιά. Αναγνωρίζοντας την επιτακτική ανάγκη διατήρησης, το Τμήμα Αρχαιοτήτων ανέλαβε τον έλεγχο της Φικάρδου το 1978, κηρύσσοντάς το ως «Αρχαίο Μνημείο» και καθιέρωσε αυστηρούς κανονισμούς μέσω του χαρακτηρισμού «Ελεγχόμενης Περιοχής».

Εικόνα 1: Το χωριό Φικάρδου από την ομάδα του ΤΕΠΑΚ

Το 1984, ξεκίνησε μια ολοκληρωμένη προσπάθεια αναζωογόνησης, με επίκεντρο την αποκατάσταση των κατεστραμμένων κτιρίων και τη βελτίωση της υποδομής του χωριού. Αυτές οι προσπάθειες έχουν κερδίσει αναγνώριση, με **την Φικάρδου να περιλαμβάνεται τώρα στην προσωρινή λίστα των Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς της ΟΥΝΕΣΚΟ**. Αξιοσημείωτα, η αποκατάσταση βασικών κατοικιών, όπως η «Κατοικία του Κατσινιόρου» και η «Κατοικία του Αχιλλέα Δημητρή», κέρδισε διεθνή αναγνώριση, επιβεβαιώνοντας το χωριό ως φάρο αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ: ΕΜΠΛΟΚΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Επιπλέον, η ομάδα διεξήγαγε εκτενείς συνεντεύξεις με τους κατοίκους του χωριού που εκτείνονται σε γενιές. **Αυτές οι συνεντεύξεις ήταν ανεκτίμητες για την καταγραφή της άυλης κληρονομιάς της Φικάρδου**, συμπεριλαμβανομένων ιστοριών, παραδόσεων και πολιτιστικών πρακτικών που μεταδίδονται μέσω της προφορικής παράδοσης. Κάθε φωνή πρόσθεσε βάθος στο ψηφιακό αρχείο, συνθέτοντας ένα πλούσιο μωσαϊκό άυλης κληρονομιάς που καθορίζει τη μοναδική ταυτότητα του χωριού.

Η διαδικασία ψηφιακής τεκμηρίωσης που υιοθέτησε η ομάδα του ΤΕΠΑΚ ξεκίνησε με τη συλλογή δεδομένων, χρησιμοποιώντας προηγμένες τεχνολογίες **όπως σαρωτές λέιζερ, φωτογραφία 360° και drones** για τη λήψη των λεπτομερειών του δομημένου περιβάλλοντος της Φικάρδου. Αυτή η αρχική φάση δημιούργησε μια

ολοκληρωμένη ψηφιακή αναπαράσταση του χωριού και διευκόλυνε τα επόμενα στάδια επεξεργασίας δεδομένων. Η προετοιμασία των δεδομένων περιλάμβανε **την εκκαθάριση και την οργάνωση των συλλεγμένων δεδομένων**, διασφαλίζοντας την καταλληλότητά τους για ανάλυση και ερμηνεία.

Εικόνα 2: Διαδικασία ψηφιοποίησης του χωριού Φικάρδου από την ομάδα του ΤΕΠΑΚ

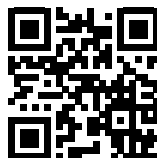
Τα επόμενα στάδια επεξεργασίας περιελάμβαναν την **καταχώριση, ερμηνεία και αποθήκευση**, με αποκορύφωμα τη δημιουργία δομημένων ψηφιακών στοιχείων που αντιπροσωπεύουν πιστά την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά του Φικάρδου. **Η μοντελοποίηση των δεδομένων** διασφάλισε τη συνοχή και την προσβασιμότητα των ψηφιακών αρχείων του χωριού με τον καθορισμό σαφών σχέσεων μεταξύ των οντοτήτων και των χαρακτηριστικών των δεδομένων.

Textour infopack

Οι στρατηγικές ψηφιακής διατήρησης διασφαλίζουν τη μακροβιότητα και την προσβασιμότητα του ψηφιακού υλικού της Φικάρδου. Τηρούν τις βέλτιστες πρακτικές, συμπεριλαμβανομένης της τεκμηρίωσης μεταδεδομένων, των ελεγχόμενων περιβαλλόντων αποθήκευσης και της προληπτικής διαχείρισης, για να διασφαλίσουν την ακεραιότητα και την αυθεντικότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς του χωριού στην ψηφιακή σφαίρα.

Επιπλέον, η ανάπτυξη μιας **διαδικτυακής πλατφόρμας (efikardou.eu)** αναδείχθηκε ως στρατηγική οδός για τη διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Φικάρδου σε ένα παγκόσμιο κοινό. Μέσω καθηλωτικών εικονικών περιηγήσεων, διαδραστικών εκθεμάτων και εκπαιδευτικών πόρων, η πλατφόρμα χρησιμεύει ως μια δυναμική πύλη για την επαφή με την πλούσια ιστορία και το αρχιτεκτονικό μεγαλείο του χωριού. Αξιοποιώντας τις ψηφιακές τεχνολογίες, η ομάδα του ΤΕΠΑΚ προωθεί την πολιτιστική ευαισθητοποίηση, προωθεί τον βιώσιμο τουρισμό και διασφαλίζει τη διαρκή πολιτιστική κληρονομιά του Φικάρδου για τις μελλοντικές γενιές.

Εν κατακλείδι, η πορεία προς την ψηφιακή τεκμηρίωση και διατήρηση του χωριού Φικάρδου περιλαμβάνει μια αρμονική συγχώνευση της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, της τεχνολογικής καινοτομίας και της εμπλοκής της κοινότητας. Μέσω της σχολαστικής απόκτηση, επεξεργασία και διατήρηση δεδομένων, η ομάδα του ΤΕΠΑΚ δημιούργησε ένα ολοκληρωμένο ψηφιακό αρχείο που διασφαλίζει την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά του χωριού για τις επόμενες γενιές. Καθώς περιηγούμαστε στις πολυπλοκότητες της ψηφιακής εποχής, η Φικάρδου χρησιμεύει ως σύμβολο ανθεκτικότητας, υπενθυμίζοντάς μας τη διαρκή αξία της διατήρησης του παρελθόντος μας για τις μελλοντικές γενιές. Μέσω των συνεργατικών προσπαθειών και της τεχνολογικής καινοτομίας, μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι το πλούσιο μωσαϊκό της ανθρώπινης ιστορίας θα συνεχίσει να μας εμπνέει, να μας εκπαιδεύει και να μας ενώνει σε χρόνο και χώρο.

**Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΗΣ ΦΙΚΑΡΔΟΥ
ΕΠΙΣΚΕΦΘΕΙΤΕ ΤΗΝ
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ**

<https://efikardou.eu/>

Οδικός χάρτης:

ΤΑ ΚΥΡΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΝΑ ΞΕΚΙΝΗΣΕΤΕ

- 1 ΜΗΝΑΣ 1**
Ανάλυση της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του χωριού Φικάρδου
- 2 ΜΗΝΑΣ 2-3**
Εμπλοκή της τοπικής κοινότητας για τη συλλογή της άυλης κληρονομιάς
- 3 ΜΗΝΑΣ 2-3-4**
Συλλογή δεδομένων με τη χρήση προηγμένων τεχνολογιών όπως σαρωτές λέιζερ, φωτογραφία 360° και drones για τη λήψη λεπτομερειών της Φικάρδου.
- 4 ΜΗΝΑΣ 4-7**
Επεξεργασία και δομή δεδομένων για τη δημιουργία δομημένων ψηφιακών περιουσιακών στοιχείων της Φικάρδου.
- 5 ΜΗΝΑΣ 8-10**
Υλοποίηση στρατηγικών ψηφιακής διατήρησης για τη διασφάλιση της μακροβιότητας και προσβασιμότητας των ψηφιακών υλικών της Φικάρδου.
- 6 ΜΗΝΑΣ 11-12**
Ανάπτυξη μιας διαδικτυακής πλατφόρμας ως στρατηγικό μέσο για τη διάδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Φικάρδου.

Μαρτυρίες

«Μέσω της πρωτοβουλίας μας, φωτίσαμε τις απεριόριστες δυνατότητες των ψηφιακών τεχνολογιών για τη διαφύλαξη και τον εορτασμό της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αγκαλιάζοντας την καινοτομία, χαράξαμε μια πορεία προς τη βιώσιμη διατήρηση, διασφαλίζοντας ότι ο πλούτος της κληρονομιάς μας θα παραμείνει για τις επερχόμενες γενιές»

ΟΜΑΔΑ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΚΥΠΡΟΥ

Νέοι συνταξιδιώτες

ΠΟΙΟΙ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΤΟ ΝΕΟ ΣΑΣ ΔΙΚΤΥΟ

- Κοινοτικό Συμβούλιο Φικάρδου (ως η τοπική διοίκηση)
- Το Τμήμα Αρχαιοτήτων (ως η αρμόδια κρατική αρχή)
- Visit Cyprus (Υφυπουργείο Τουρισμού), ICOMOS Κύπρου, οι Πολιτιστικοί Οργανισμοί Κύπρου Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, Οργανισμός Τουρισμού Λευκωσίας, Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδηλασίας.

Ενθύμια

ΚΑΛΥΤΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

- Με την εμπλοκή των τοπικών φορέων, ενισχύσαμε την κοινωνική συνοχή και ενδυναμώσαμε τους κατοίκους να αναλάβουν την ευθύνη της κληρονομιάς τους, καλλιεργώντας ένα αίσθημα του ανήκειν και ταυτότητας.

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- Αναδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα των ψηφιακών τεχνολογιών στην προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, επηρέασαμε τους φορείς χάραξης πολιτικής να δώσουν προτεραιότητα στις προσπάθειες αειφόρου διατήρησης.

ΠΡΟΟΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Μέσω της ανάπτυξης βέλτιστων πρακτικών και της ανάλυσης περιπτώσιολογικών μελετών, επεκτείναμε τις γνώσεις βάση στον τομέα της διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς, ανοίγοντας το δρόμο για μελλοντική έρευνα.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

- Ψηφιοποιώντας και διατηρώντας την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά του χωριού Φικάρδου, εξασφαλίσαμε τη συνέχεια της πλούσιας πολιτιστικής κληρονομιάς του για τις μελλοντικές γενιές. Οι προσπάθειές μας όχι μόνο διασφάλισαν απτή κληρονομιά, αλλά και προώθησαν την πολιτιστική ευαισθητοποίηση και εκτίμηση σε παγκόσμια κλίμακα, ενισχύοντας τη σημασία της διατήρησης διαφορετικών πολιτιστικών ταυτοτήτων.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

- Μέσω της καινοτόμου προσέγγισής μας, τονώσαμε την οικονομική ανάπτυξη της τοπικής κοινότητας με αναζωογονώντας τον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς. Η δημιουργία μιας καθηλωτικής διαδικτυακής πλατφόρμας προσέλκυσε επισκέπτες, δημιουργώντας έσοδα για τις τοπικές επιχειρήσεις και ενισχύοντας τον κοινωνικοοικονομικό ιστό της περιοχής.

Επικοινωνήστε μαζί μας τώρα για να εξερευνήσουμε πώς μπορούμε να διατηρήσουμε την πολιτιστική σας κληρονομιά μέσω της ψηφιοποίησης

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΑΦΗ

Έλενα Καρίττεβλη

Έδρα ΟΥΝΕΣΚΟ στη Ψηφιακή Πολιτιστική Κληρονομιά, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος/Λεμεσός

Μαρίνος Ιωαννίδης

unesco_dch@cut.ac.cy

Drew Baker

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΡΓΟΥ

Daniel Basulto

Fundación Santa María la Real

coordinator@textour-project.eu

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας textour-project.eu και ακολουθήστε το TEXTOUR στο

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No.101004687